

Bue Salmon AS

Saksbehandlar, innvalstelefon

Hedda Vik Askeland, 5557 2055

Endret tillatelse etter forurensningsloven til utslipp fra anleggsarbeid i forbindelse med bygging av landbasert matfiskanlegg, Lutelandet i Fjaler kommune for Bue Salmon AS

Statsforvalteren endrer Bue Salmon sin tillatelse knyttet til bygging av landbasert matfiskanlegg på Lutelandet i Fjaler kommune.

Anleggsarbeidene er planlagt gjennomført høst 2026, med en estimert drivetid på 1-1,5 år.

Endring av tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 18.

Vi viser til endringssøknaden fra Bue Salmon AS, datert 26. juli 2026, vedrørende ønske om endring av tillatelsens vilkår knyttet til mudring, økt utfyllingsvolum og endring av partikkelsperre.

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren endrer tillatelsen knyttet til bygging av landbasert matfiskanlegg i Fjaler kommune. Tillatelsen er hjemlet i forurensningsloven § 11. Endringen er hjemlet i lovens § 18. Tillatelsen er gitt med spesifikke vilkår som er listet opp i eget vedlegg. Statsforvalteren har i sin avgjørelse lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket jamfør med de fordelene og ulemper tiltaket vil medføre. Statsforvalteren har regulert de forholdene som er vurdert til å ha de mest alvorlige miljømessige konsekvensene.

I tillegg til de kravene som følger tillatelsen, plikter virksomheten å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven, med tilhørende forskrifter. Noen av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om andre regler som kan være aktuelle for virksomheten, viser vi til hjemmesiden til Miljødirektoratet www.miljodirektoratet.no.

Tillatelsens vilkår følger vedlagt dette brevet.

Vedtak om gebyr for saksbehandling

Statsforvalteren tar gebyr for arbeid med tillatelsen og kontroll etter forurensningsloven. På bakgrunn av Statsforvalteren ressursbruk i saken, tar vi gebyr etter sats 7, 23 700 kroner, for

saksbehandling av søknaden, jf. forurensningsforskriften §39-3 og 39-4. Faktura blir sendt fra Miljødirektoratet. Se forurensningsforskriften kapittel 39 for å lese mer om saksbehandlingsgebyret.

Om endringen

Bue Salmon fikk tillatelse etter forurensningsloven 20. februar 2026 for oppføring av landbasert matfiskanlegg med en planlagt kapasitet på 50 000 tonn laks årlig. Det skal fylles ut masser i en bukt sørvest i industriområdet for å utvide eksisterende areal. Videre skal det drives to tunneler: en inntakstunnel for sjøvann og en utløpstunnel for avløpsvann som munner i Korssundosen.

Bue Salmon søker nå om endring av følgende forhold:

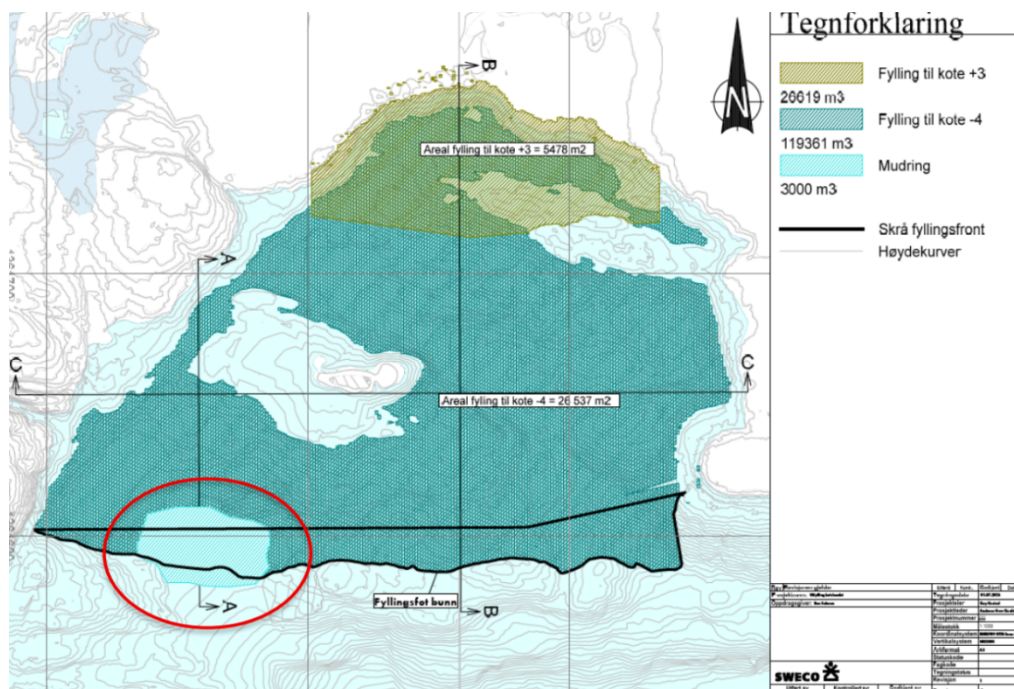
- Mudring: Fjerning av 3 000 m³ løsmasser i den vestlige delen av utfyllingsområdet for å sikre stabilitet. Supplerende miljøundersøkelser fra juni 2026 dokumentere at disse massene er rene.
- Økt utfyllingsvolum: Totalt volum for utfylling i sjø søkes økt fra 300 000 m³ til inntil 350 000 m³.
- Endring av partikkelsperre: Det søkes om fritak fra bruk av siltgardin i fase 1 ved bruk av rene masser fra splittlekter. I fase 2 søkes det om å benytte boblegardin som barriere i stedet for siltgardin, da lokale strømforhold gjør siltgardin teknisk uegnet.

Omsøkte endringer fra Bue Salmon begrunnes med:

"Endringer i planlagte arbeider i sjø"

Utførte stabilitetsvurderinger har vist behov for mudring av løsmasser i den vestlige delen av utfyllingsområdet. Mudringsarealet er estimert til ca. 1 200 m², med et beregnet volum på ca. 3 000 m³.

Detaljprosjektering av utfyllingen har vist at fyllingens totale volum økes fra 300 000 m³ til inntil 350 000 m³. Figur 1 viser skisse av utfyllingsområdet i fase 1 ved Lutelandet og areal for mudring.

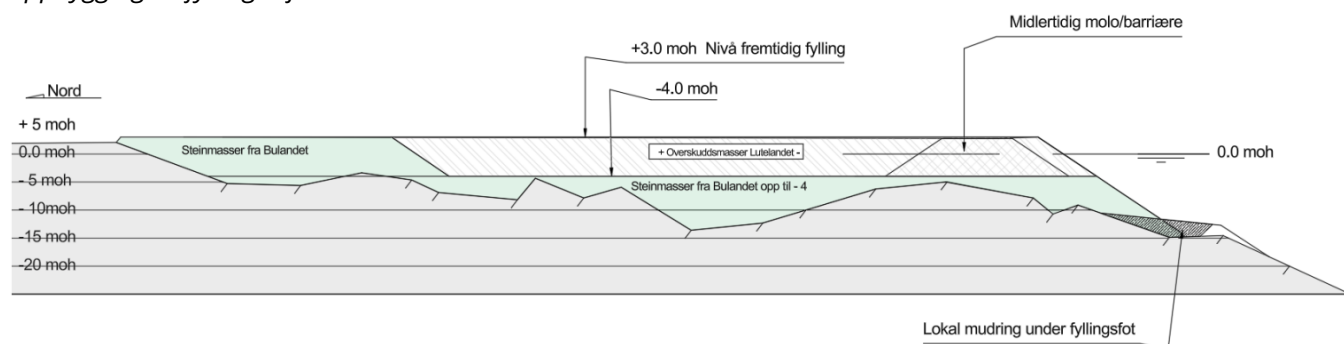

Figur 1: Skisse av utfyllingsområdet i fase 1 ved Lutelandet. Areal for mudring er markert med rød ring.

Utfyllingsarbeidet planlegges gjennomført i to faser. I fase 1 etableres fylling fra sjøbunn og opp til kote -4, samt videre opp til kote +3 i den innerste delen av bukten ved land. Denne løsningen innebærer gjenbruk av sprengsteinmasser fra tiltakshavers prosjekt med masser som består av utsprengt berg fra sjøbunnen ved Bulandet. Sprengsteinmassene stammer fra undersjøisk sprenging og vurderes som rene, tilsvarende naturlig vaskede masser. Sprengsteinmasser vil bli transportert med splittlekter og tippes direkte på sjøbunn innenfor tiltaksområdet på Lutelandet.

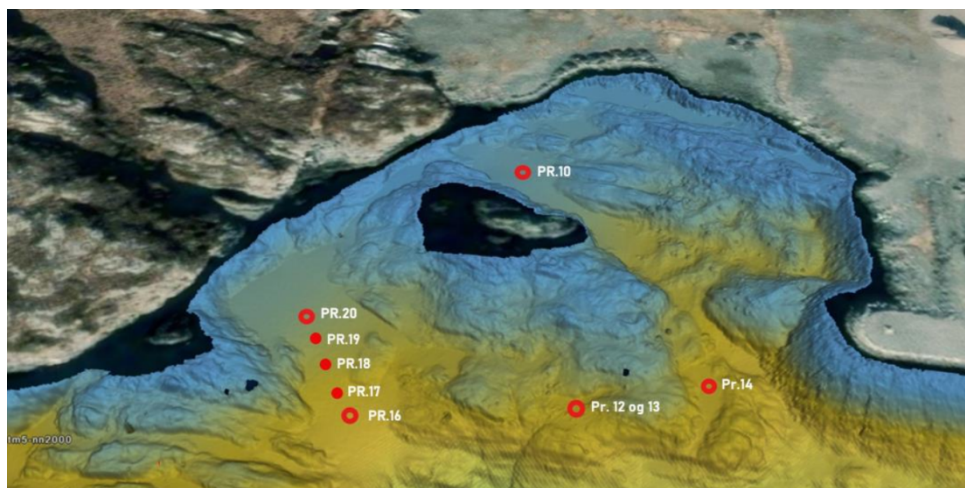
I fase 2 gjennomføres videre utfylling fra kote -4 til kote +3 ved bruk av overskuddsmasser fra Lutelandet (tunnelstein og øvrige bergmasser). Disse massene legges oppå de rene sprengsteinmassene fra fase 1. Det vil først etableres en midlertidig molo i ytre del av fyllingen. Når denne er etablert, vil den fungere som barriere mot spredning av finstoff. Frem til moloen er etablert, vil det bli benyttet tiltak for å begrense partikkelspredning ved fyllingsfronten ned til kote -4. På grunn av strømningsforholdene i området vurderes boblegardin som den mest egnede løsningen. Det vil i hele anleggsperioden bli gjennomført kontinuerlig overvåking av partikkelspredning ved bruk av turbiditetsmålere. Figur 2 illustrerer trinnvis oppbygging av fylling i sjø.

Figur 2: Prinsippskisse - trinnvis oppbygging av fylling i sjø.

Oppdatert miljørisikovurdering

I juni 2026 ble sjøbunnen i tiltaksområdet prøvetatt i ni punkter fordelt på fem stasjoner, se figur under for omtrentlig plassering.

Figur 3: Omtrentlig plassering av prøvetakingspunkter for miljøprøver.

Mudringsmassene er dokumentert som rene og består i hovedsak av grove fraksjoner, herunder skjellsand og mindre stein. Massene har lavt innhold av finstoff. Alle undersøkte parametere i sedimentprøver fra mudringarealet (prøvepunkt 16-20) kan klassifiseres i tilstandsklasse I-II. Da det skal benyttes sugemudring som metode ansees det ikke som nødvendig å benytte partikkelsperre mot spredning av finstoff.

Området for utfylling i fase 1 består hovedsakelig av hardbunn, med enkelte renner/felter med sediment. Sedimentdekket i de prøvetatte arealene i østlige delen av tiltaksområdet er tynt. Prøvetatt sediment består av sand og skjellsand med en finstoffandel på mellom 33-50%. Analyser av sedimentprøver fra den østlige delen av tiltaksområdet påviser moderate overskridelser av sink og antracen. Det vurderes imidlertid at risikoen for spredning av forurensning er lav, ettersom det totale utfyllingsarealet i hovedsak består av fjell og grove masser.

I gjeldende tillatelse er det stilt vilkår om etablering av siltgardin før molo er etablert som barriere i fase 1. Sprengsteinmassene som planlegges brukt i fase 1 av utfyllingen vil bli hentet fra undersjøisk sprenging. Massene vil dermed bli naturlig vasket og vil inneholde svært lite finstoff og minimale rester av nitrogenholdige sprengstoffkomponenter. I deler av utfyllingsområdet vil sedimentene være mudret bort før utfylling. Når massene i tillegg planlegges utlagt fra splittlekter vurderes etablering av siltgardin som lite hensiktsmessig og vanskelig praktisk gjennomførbart i denne fasen."

Høringsuttalelser

Statsforvalteren sendte endringssøknad til Fjaler kommune, Fiskeridirektoratet, Mattilsynet, Bergens Sjøfartsmuseum og Sør-Norges Fiskarlag. Høringsbrevet ble publisert 28. juli 2026 med frist for innspill 7. september 2026 kl. 23:00. Søknaden ble også annonsert på hjemmesiden til Statsforvalteren.

Vi mottok uttale fra Bergens Sjøfartsmuseum og Sør-Norges Fiskarlag som er referert under. Bue Salmon har kommentert disse uttalene, markert med blå under.

Bergens Sjøfartsmuseum (3. september 2026):

Gjengivelse av uttale:

"Museet kjenn ikkje til kulturminne ved tiltaksområdet i Fjaler kommune som kan bli direkte råka av det omsøkte tiltaket.

Museet har derfor ingen merknader til det planlagde arealinngrepet.

Det er likevel mogleg at det ligg kulturminne i det aktuelle området. Me gjer derfor merksam på at tiltakshavaren pliktar å gje melding til museet dersom ein under arbeid i sjøområda finn skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminne. Dersom kulturminne på sjøbotnen kan bli råka av tiltaket, må arbeidet under vatn straks stoppast. Verksemda må i så fall ikkje takast opp att før museet har undersøkt og eventuelt frigjeve området. Eventuelle brot på desse vilkåra vil være i strid med føresegnene i Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminne."

Kommentar frå Bue Salmon:

"Bergen Sjøfartsmuseum kjenner ikke til kulturminner som kan bli direkte berørt, og har derfor ingen merknader til det planlagte arealinngrepet. Utover dette minner museet om tiltakshavers plikt etter Lov om Kulturminne om å stoppe arbeidet og varsle myndighetene dersom det blir gjort funn under arbeid."

Sør-Norges Fiskarlag (17. september 2026):

Gjengivelse av uttale:

Dersom det under gjennomføringen av tiltaket viser seg å medføre negativ påvirkning på det ytre marint liv må det iverksettes nødvendige avbøtende tiltak.

Kommentar fra Bue Salmon:

"Sør-Norges Fiskerilag viser til registrerte fiskeriinteresser i nærområdet, og understreker betydningen av både områdene og vannkvaliteten for å sikre ressursgrunnlaget. Tiltak i sjø må så langt mulig gjennomføres på en måte som begrenser støy, partikkelspredning og annen negativ påvirkning på marint liv. Det er i denne sammenheng særlig viktig å unngå denne type arbeid i gyte- og oppvekstperiodene for fisk. Det er også viktig å iverksette avbøtende tiltak dersom utføring av arbeidet viser seg å medføre utilsiktet negativ påvirkning.

Bue Salmon AS er prinsipielt enig i merknadene som er kommet inn, og tar disse til etterretning. Gjennom Endringssøknad tiltak i sjø Lutelandet og Plan for miljøtiltak – kontroll og overvåkning – for fylling i sjø, rev. 03.07.2026, mener vi at kunnskapsgrunnlag og avveininger er gjort rede så langt det er praktisk mulig med tanke på å ivareta de hensyn som blir påpekt av Sør-Norges Fiskerilag.

Tiltaket kan gjennomføres utenom gyte og oppvekstperiodene for fisk. Vi forstår dette som en henvisning til perioden februar til juni."

Rettslig grunnlag for tillatelsen

Forurensningsloven

Forurensningsloven § 18 gir hjemmel til endring av tillatelser.

Vår vurdering av søknaden

Mudring for geoteknisk stabilitet

I forbindelse med detaljprosjekteringen er det avdekket et behov for fjerning av ca. 3 000 m³ løsmasser (over et areal på 1 200 m²) i den vestlige delen av utfyllingsområdet for å sikre tilstrekkelig geoteknisk stabilitet for fyllingen. Statsforvalteren legger vekt på at supplerende miljøgeologiske undersøkelser utført i juni 2026 dokumenterer at sedimentene i mudringsarealet er rene og klassifiseres i tilstandsklasse I-II.

Tiltaket planlegges utført som skånsom sugemudring der massene tas direkte opp på lekter for avvanning, mellomlagring og gjenbruk på land. Ettersom massene ikke skal tilbakeføres til sjøen, og metoden minimerer partikkeloppvirvling, vurderes risikoen for spredning av finstoff og miljøgifter som svært lav. Mudringstiltaket vurderes derfor som forsvarlig og i tråd med forurensningslovens formål.

Økt utfyllingsvolum

Søker har dokumentert at det totale utfyllingsvolumet i sjø må økes fra 300 000 m³ til inntil 350 000 m³ som følge av detaljprosjekteringen. Statsforvalteren vurderer at denne økningen ikke endrer tiltakets karakter eller den samlede miljøbelastningen i vesentlig grad.

Endring av partikkelsperre

Søker ønsker endring av vilkår 4.7, med fritak fra kravet om siltgardin i fase 1 og overgang til boblegardin i fase 2.

Utfyllingen i fase 1 skal skje med sprengsteinsmasser hentet fra et undervannsutdypingsprosjekt på Bulandet. Siden disse massene stammer fra undersjøisk sprengning og opplasting, er de naturlig vasket og inneholder minimalt med finstoff og sprengstoffrester. Massene skal utlegges direkte på sjøbunn fra splittlekter. Under slike fysiske arbeidsforhold er etablering og drift av en siltgardin teknisk krevende og lite hensiktsmessig, da faren for mekanisk skade på gardinen er stor. Sjøbunnen i området består i hovedsak av bart fjell med kun tynne, lokale sedimentlommer. Risikoen for oppvirvling og spredning av forurensede sedimenter ved selve tippingen vurderes derfor som liten, og Statsforvalteren godtar fritak fra kravet om siltgardin i fase 1.

I fase 2 skal videre utfylling skje opp til kote +3 med overskuddsmasser fra land. Frem til den midlertidige moloen er etablert som permanent partikkelbarriere, søkes det om å benytte boblegardin i stedet for siltgardin. De lokale strøm- og bølgeforholdene i tiltaksområdet er sterke, noe som medfører en betydelig fare for slitasje, havari eller funksjonssvikt på en siltgardin. En boblegardin vurderes under disse forholdene som en mer driftssikker og praktisk gjennomførbar løsning for å begrense spredning av finstoff ved fyllingsfronten.

Konklusjon

Statsforvalteren vurderer den omsøkte endringen som akseptabel. Statsforvalteren godkjenner de omsøkte endringene. Vi forutsetter at det i hele anleggsperioden, både under mudring og utfylling, gjennomføres kontinuerlig turbiditetsovervåking med alarmgrenser i tråd med NS 9433, for å sikre umiddelbar stans og iverksettelse av tiltak dersom grenseverdiene overskrides.

Vurderinger etter naturmangfoldloven og vannforskriften

Dette er en mindre endring så Statsforvalterens vurderinger av tiltaket etter naturmangfoldloven og vannforskriften gitt i vårt vedtak 20. februar 2026, er gjeldende også for denne endringen.

Endring og omgjøring

Vi vil påpeke at all forurensning fra virksomheten isolert sett er uønsket. Selv om utslippet er innenfor de fastsatte grensene, plikter virksomheten å redusere utslippene så langt som mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Virksomheten er pliktig til å unngå unødvendig forurensning jf. forurensningsloven § 7. Viser det seg at forurensningsforholdene endrer seg, kan Statsforvalteren med hjemmel i forurensningsloven § 18 endre vilkårene i tillatelsen og sette nye vilkår, og om nødvendig trekke tillatelsen tilbake. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utgreiing av saken. En endringssøknad må derfor sendes i god tid før en eventuell endring kan gjennomføres.

At vi har gitt tillatelse til forurensning fritar ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap som forurensningen har ført, jf. forurensningsloven § 56. I tillegg til de kravene som følger av tillatelsen, plikter virksomheten å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven med tilhørende forskrifter. Noen av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om andre regler som kan være aktuelle for virksomheten viser vi til hjemmesiden til Miljødirektoratet, www.miljodirektoratet.no. Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven med tilhørende forskrifter er og straffbart.

Rett til å klage

Partene involvert i saken og andre med særlig interesse kan klage innen tre uker fra virksomheten har mottatt dette brevet, jf. forvaltningsloven § 28. I en eventuell klage skal det gå klart fram hva klagen gjelder, og hvilke endringer en ønsker. Klagen bør være begrunnet og skal sendes til Statsforvalteren i Vestland. Klageinstans er Miljødirektoratet.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket blir utsatt. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter oppmoding eller eget initiativ, avgjøre at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. En slik avgjørelse kan det ikke klages på.

De kan også klage på vedtaket om gebyrsats, jf. forurensningsforskriften § 41-5. En eventuell klage skal være grunngitt, og kan sendes til Statsforvalteren i Vestland innen tre uker. En eventuell klage fører ikke automatisk til at vedtaket blir utsatt. Virksomheten må derfor betale for det fastsatte gebyret. Dersom Miljødirektoratet godtar klagen, vil overskuddsbeløpet bli refundert.

Med helsing

Magne Nesse
senioringeniør

Hedda Vik Askeland
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Tillatelsens vilkår

Kopi til:

Fjaler kommune
Bergens Sjøfartsmuseum
Fiskeridirektoratet
Mattilsynet
Sør-Norges Fiskarlag
Multiconsult

Endret tillatelse etter forurensningsloven til utslipp fra anleggsarbeid i forbindelse med bygging av landbasert matfiskanlegg, Lutelandet i Fjaler kommune for Bue Salmon

Tillatelsen er gitt i samsvar med forurensningsloven § 11, jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger kommet frem i søknad datert 14. oktober 2025, [endringssøknad 26. juli 2026](#) og opplysninger kommet frem under saksbehandlingen. Tillatelsen gjelder fra dags dato og fram til anleggsarbeidet er avsluttet. [Endringer er merket med blå tekst.](#)

Dersom tiltakshaver ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra tiltaket og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må tiltakshaver i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Tiltakshaver bør først kontakte Statsforvalteren for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er tredd i kraft, skal tiltakshaver sende en redegjørelse slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Data om virksomheten

Bedrift	Bue Salmon AS
Postadresse	Postboks 29, 6901 Florø
Besøksadresse	Gjørøyna 2, 6987 Bulandet
Organisasjonsnummer/ eid av	916 073 631 / 916 066 899

Statsforvaltaren sine referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer
2026.0141.T	4646.0040.01 Utfylling
Arkivnummer	2025/16072

Tillatelse gitt første gang: 20. februar 2026	Endringsnummer:	Tillatelsen sist endret: 17. september 2026
Magne Nesse senioringeniør		Hedda Vik Askeland rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Endringslogg

Endringsnummer	Endringsdato	Vilkår	Endringer
1	17. september 2026		Endring av partikkelsperre - vilkår 4.7

1 Tillatelsen omfatter

1.1 Omfang

Tillatelsen gjelder bygging av landbasert matfiskanlegg på Lutelandet i Fjaler kommune. Tillatelsen omfatter utslipp av rensset tunnelvann i Korssundosen, spredning av finstoff fra utfylling av landareal, avrenning fra riggområdet, generell forurensning fra anleggsarbeid og håndtering av avfall. Tillatelsen fritar ikke virksomheten fra å hente inn tillatelse for de delene av tiltaket som ikke er regulert av forurensningsloven.

Tillatelsen for anleggsarbeidet er midlertidig og gjelder fra dags dato og fram til anleggsarbeidet er avsluttet. Anleggsarbeidet forventes å vare fra tidligst august 2026 og 1-1,5 år frem i tid.

Tillatelsen er basert på følgende dokument:

- Søknad om tiltak i sjø¹
- Naturtypekartlegging ved Lutelandet²
- Miljøovervåking Lutelandet 2023³
- Forundersøkelse Lutelandet⁴
- Strandsoneundersøkelser ved Lutelandet i 2023⁵
- Fjaler kommunes vedtak etter plan- og bygningsloven⁶
- [Endringssøknad](#)⁷

Statsforvalteren legger til grunn at tiltakene skal gjennomføres som nevnt i dokumentene i listen ovenfor med mindre annet er avtalt med Statsforvalteren. Statsforvalteren gir tillatelsen med forutsetning av at de avbøtende tiltakene som er planlagt blir gjennomført og at anlegget blir driftet i tråd med utslippstillatelsen.

1.2 Varsel om oppstart

Statsforvalteren skal varsles om oppstart av anleggsarbeidet senest to uker før anleggsarbeidet starter. Det kan varsles med en e-post til sfvlpost@statsforvalteren.no

2 Generelle vilkår

2.1 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, medregnet utslipp til luft og vann, støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippet blir holdt innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere utslippene sine, så langt det er mulig uten urimelige kostnader. Pliktene omfatter også utslipp av komponenter som det ikke er satt uttrykkelige grenser for gjennom vilkår i dette tillatelsen.

2.2 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktet utslipp, skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha noe å si for utslippene. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumenterte.

¹ Søknad om tiltak i sjø – Landbasert oppdrett – Lutelandet. 14. oktober 2025.

² Naturtypekartlegging ved Lutelandet. Utført av STIM. 30.06.2025

³ Oppsummering av miljøovervåking ved Lutelandet Offshore- 2023. 04.01.24.

⁴ Forundersøkelse iht. NS9410:2016 Lutelandet. 06.08.2022.

⁵ Strandsoneundersøkelser ved Lutelandet 2023. Utført av STIM. 26.10.23.

⁶ Byggesak - Dispensasjon og rammeløyve til opparbeiding av tomt og inntak/uttakstunneler - gbnr 274/9 – Lutelandet. 27.11.2025.

⁷ [Endringssøknad tiltak i sjø Lutelandet. 03.07.26.](#)

2.3 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning skal virksomheten så langt det er mulig uten urimelige kostnader sette i verk tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren. Om nødvendig må virksomheten redusere eller innstille driften. Tiltakshaver skal så snart som mulig informere Statsforvalteren om unormale forhold som har eller kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal i tillegg varsles i samsvar med vilkår 3.3.

2.4 Miljøriskovurdering av anleggsarbeidet

Tillatelsens vilkår er basert på de miljøriskovurderingene som er utført i forbindelse med søknad om tillatelse etter forurensningsloven og de forslag til avbøtende tiltakene som er søkt om for å redusere fare for forurensning til et akseptabelt nivå.

Virksomheten plikter å ha oversikt over alle aktiviteter og forhold som kan føre til forurensning og kunne gjøre greie for risiko. Ved endret forhold skal miljøriskovurderingene oppdateres. Resultatene skal vurderes opp mot akseptabel miljørisiko.

Med utgangspunkt i risikovurderingen skal virksomheten iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighet- og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert plan over risikoreduserende tiltak, og sikre at tiltak herifra blir innarbeidet og gjennomført.

2.5 Ansvar

Tiltakshaver er ansvarlig for å sikre og dokumentere at vilkårene i denne tillatelsen blir fulgt. Tiltakshaver plikter å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne gjøre greie for risikoforhold. Tiltakshaver plikter videre å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene som de vilkårene som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.6 Erstatningsansvar

Selv om tillatelsen er gitt, plikter den som forårsaker forurensning eller annen type skade å svare for erstatning som måtte følge av alminnelige erstatningsregler.

2.7 Kulturminne i sjø

Bergens Sjøfartsmuseum gjør oppmerksom på at tiltakshaver plikter å gi melding til museet (marinarkeologi@museumvest.no) dersom en under arbeid i sjøområdene finner skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminner. Dersom kulturminner på sjøbunnen kan bli påvirket av tiltaket, må arbeidet under vann straks stoppes. Arbeidet må i så fall ikke starte opp igjen før museet har undersøkt og eventuelt frigitt området. Eventuelle brudd på disse vilkårene vil være i strid med bestemmelsene i lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner.

2.8 Saksbehandling etter annen lovgivning

Denne tillatelsen fritar ikke for behandling eller at andre myndigheter kan stille krav med hjemmel i annen lovgivning, for eksempel plan- og bygningsloven og havne- og farvannsloven.

3 Internkontroll, beredskapsplan og akutt forurensning

3.1 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i medhold til internkontrollforskriften⁸. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at tiltakshaver støtter kravene i denne tillatelsen,

⁸ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr 1127 (internkontrollforskriften).

forurensningsloven, produktkontrollloven og andre relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Når en tiltakshaver som oppdragsgiver engasjerer oppdragstaker (entreprenør eller lignende) til å utføre oppgaver på tiltakshavers anlegg, skal oppdragsgiver sørge for at oppdragstaker er kjent med og har internkontrollsystem i tråd med tillatelsens vilkår.

Tiltakshaver plikter alltid å ha oversikt over alle aktiviteter og forhold som kan føre til forurensning og kunne gjøre greie for risiko. På basis av miljørisikoanalyse skal tiltakshaver sette i verk miljørisikoreduserende tiltak.

3.1.1 Avvikshåndtering

Avvik (brudd på forurensningsregelverket) skal avvikshåndteres i samsvar med bestemmelsene i internkontrollforskriften § 5 2. ledd punkt 7. Dette inkluderer årsakene til at avvikene har skjedd, vurderinger og iverksetting av strakstiltak for å rette avvikene, og vurderinger og iverksetting av avbøtende tiltak for å hindre at lignende avvik skal skje på nytt. Avvikshåndteringen skal dokumenteres skriftlig.

3.1.2 Krav til kompetanse

Tiltakshaver skal ha tilstrekkelig kunnskap om renseanlegg og tilhørende installasjoner for å overholde utslippskrav og slik at det ikke oppstår ulovlige utslipp eller at utslipp fører til skade på miljøet. Tiltakshaver skal ha tilstrekkelig kompetanse til å vurdere miljørisiko for sin virksomhet. Alle som håndterer farlig avfall i forbindelse med prosjektet, skal ha dokumentert opplæring i slik håndtering.

3.2 Beredskapsplan

Den ansvarlige skal sørge for å ha en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og avgrense påvirkning av akutt forurensning for sin virksomhet, jf. forurensningsloven § 40. Beredskap skal stå i et rimelig forhold til sannsynlighet for akutt forurensning og omfanget av skadene og ulempene som kan inntreffe. Beredskapsplikten inkluderer også utstyr og kompetanse til å fjerne og avgrense påvirkning av forurensningen.

Tiltakshaver skal utarbeide beredskapsplan for tiltaket. Ved endret forhold skal beredskapsplanen oppdateres. Beredskapsplanen skal være tilgjengelig og kjent for de som utfører arbeid der akutte hendelser i flg. planen, kan oppstå.

3.3 Varsling om akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles på telefonnummer 110 i henhold til gjeldende forskrift⁹. Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller.

4 Utslipp til sjø

4.1 Generelt

Anleggsvann er alt vann som er påvirket av anleggsaktiviteten, og omfatter tunneldrivevann og avrenning fra rigg- og masselagringsområder.

Tiltakshaver skal etablere renseløsninger basert på best tilgjengelig fagkunnskap og teknikk og dimensjonere renseløsningene slik at de kan ta hånd om vannmengdene som blir tilført med tilstrekkelig renseeffekt. Det skal etableres skriftlige driftsrutiner som gjelder for renseløsning for tunnelvann.

4.2 Tidsavgrensning

For å hensynta oppvekstområde og gyteperiode for torsk og hyse skal sprenging av utslagssalve for inntakstunnelen ikke skje i perioden januar-juni.

⁹ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269.

4.3 Utslippsreducerende tiltak

Tiltakshaver skal etablere tilstrekkelige renseløsninger og avbøtende tiltak for å redusere utslipp av partikler, partikkelbunden forurensning, plast/skytestrenger, olje og andre miljøgifter mest mulig, slik at det ikke fører til skade eller ulempe for miljøet. Riggområdene skal etableres slik at eventuell forurensning fra den kan kontrolleres.

For rensing av tunnelvann skal det etableres et renseanlegg. Sedimentasjonsbassenget i renseanlegget må være tilstrekkelig stort for å gi lang nok oppholdstid til at partiklene rekker å sedimentere og synker til bunnen. Renseanlegget må innrettes på en slik måte at utslippsgrensene i tabell 1 i vilkår 4.4 blir overholdt.

Innhold av plast i sprengsteinmassene skal reduseres mest mulig og ikke være skjemmende for omgivelsene. Det skal iverksettes effektive tiltak for oppsamling av eventuelle plastrester, skyteledninger, sprengtråd og liknende før utslipp. Dersom plastrester som kan ha forurensende eller forsøplende virkning likevel når bekkene eller fjorden, må det iverksettes avbøtende tiltak.

Utslipp av olje, smørefett og drivstoff i større omfang vil være knyttet til uhell/lekkasjer på maskiner og utstyr under anleggsarbeidet. Det skal etableres rutiner for påfylling av drivstoff, vedlikehold av maskinpark m.m. med formål om å redusere forurensning til grunn og resipient. Ved eventuelle punktutslipp av olje, drivstoff, smørefett eller annet skal mest mulig samles opp. Absorbenter skal være tilgjengelig på steder der slik forurensning kan oppstå.

Det skal ikke etableres verksteder eller vaske-/spyleplasser med direkte avrenning til vassdrag eller terreng. En eventuell vaskeplass skal ha tett dekke og oljeutskiller, og tilfredsstillende utslippskravene i tabell 1, vilkår 4.4.

Det er ikke tillatt å vaske betongbiler uten rensing og med utslipp direkte til vassdrag, da dette kan medføre høye pH-verdier. Vaskevann fra eventuelle betongbiler skal ledes til renseanlegg og pH-justeres, jf. tabell 1.

4.4 Renseanlegg for tunnelvann (grenseverdier og vilkår om prøvetaking)

Grenseverdiene gjelder for rensset tunnelvann som skal slippes ut i Korssundosen i Vilnesfjorden-Ytre.

Tabell 1: Oversikt over parametere, utslippsgrenser og prøvetakingsfrekvens for utslipp til Korssundosen. Grensene gjelder utslipp fra renseanlegg etablert for rensing av tunnelvann i anleggsfasen.

Parameter	Grenseverdi	Midlingstid
Suspendert stoff	400 mg/l	Ukeblandprøve
Turbiditet*		Kontinuerlig
Olje	5 mg/l	Stikkprøve
pH	6-8,5	Kontinuerlig

**Alarmgrense for turbiditet skal etableres på bakgrunn av korrelasjon mellom prøveresultat for suspendert stoff og målt turbiditet. Ved overskridelser av grenseverdier eller dersom turbiditeten overstiger akseptkriterium skal årsaksforholdene avklares og nødvendige avbøtende tiltak gjennomføres.*

Det tas en ukeblandprøve og en stikkprøve hver uke. Prøvene tas ved hjelp av automatisk, mengdeproporsjonalt prøvetakingssystem. Stikkprøven analyseres for olje og SS, og ukeblandprøven analyseres for SS, total nitrogen, ammonium-nitrogen og nitrat-nitrogen.

4.5 Drift og vedlikehold av renseanlegg

Renseinnretningene skal være dimensjonert med maksimal reel vannmengde og tilstrekkelig oppholdstid, og de skal ha tilfredsstillende sikring mot akuttutslipp. Ekstreme værforhold må være inkludert i risikovurderingen og beredskapsplanen jf. vilkår 3.2 i denne tillatelsen. Dimensjonering av renseanlegget med hensyn til nødvendig oppholdstid må kontrolleres og eventuelt korrigeres. Dokumentasjon om dimensjonering av renseanlegget skal være tilgjengelig ved kontroll eller forespørsel fra forurensningsmyndigheten.

Det må føres jevnlig kontroll med renseanleggene og eventuelle infiltrasjonsgrøfter. Disse må tømmes og rengjøres ved behov. Det skal utarbeides og settes i verk et kontrollprogram med tilhørende skriftlige internkontrollrutiner og driftsinstrukser m.m. for å følge opp drift av renseanlegg i anleggsperioden. Rutinene må som et minimum beskrive:

- Drifts- og tømmerutiner for renseanlegg. Bassengene skal rutinemessig tømmes for sand, olje og slam slik at nødvendig oppholdstid til enhver tid blir holdt.
- Visuell inspeksjon av renseanleggene og visuell kontroll av resipient.
- Avvikshåndtering av forhold som gjelder uønsket ytre miljøhendelser som har betydning for drift av renseanlegg, sedimenteringsbasseng m.m.
- Prøvetaking slik at kravene til utslipp av renseanleggene blir holdt.

4.6 Kontroll av utfyllingsmasser

Det skal brukes mest mulig reine masser. Massene skal være egnet til formålet. Det skal utarbeides rutiner for kontroll av steinmasser før disse blir fylt i sjøen. Innhold av plastrester og annen forurensning fra sprengstein skal primært ikke havne i sjøen.

4.7 Partikkelsperre og turbiditetsmålere

Som avbøtende tiltak for å redusere fare for forurensning og spredning av finstoff til vannforekomsten ved utfylling skal det [benyttes boblegardin i fase 2 av utfyllingen før molo er etablert](#).

[Det føres jevnlig kontroll for at boblegarden fungerer etter hensikten. Dersom boblegarden ikke lenger fungerer, skal de repareres eller byttes ut. Arbeid/utfylling i sjø skal ikke skje når boblegarden ikke fungerer.](#)

Turbiditetsmålere skal planlegges og utføres i samsvar med Norsk Standard NS-9433¹⁰. [Turbiditetsovervåking skal gjennomføres under hele anleggsperioden, både under mudring og under utfylling.](#)

Partikkelkonsentrasjonen utenfor partikkelsperren i tiltaksområdet skal ikke være høyere enn bakgrunnverdi + 10 FTU/NTU i en periode på mer enn 30 minutt. Ved oppnådd alarmgrense skal utfyllingsarbeidet stoppe, og dersom overskriding skyldes tiltaket, skal det utføres avbøtende tiltak, eksempelvis å tilføre ekstra partikkelsperre.

¹⁰ Turbiditetsovervåking av tiltak i vannforekomster. Norsk Standard NS- 9433.

Kunnskap og informasjon tilegnet i prosjektet skal brukes for justering av måleprogrammet. Dersom observasjoner og målinger viser at en måler ikke er plassert på egnet sted eller dybde, skal måleren flyttes.

4.8 Fiskeriaktører skal varsles

Fiskeriaktører for garnfiske og reketraling nærme tiltaksområdet må varsles før oppstart av tunneldrivingen.

4.9 Avklaring av kabler og rør på sjøbunnen

Plassering av sjøkabler og rør på sjøbunnen må undersøkes før utfylling og driving av tunneler starter.

4.10 Aktsomhet ovenfor fremmede organismer

Den fremmede arten havnespy/japansk sjøpung (*Didemnum vexillum*) er allerede etablert flere steder i landet. Dette er en fremmed og uønsket art som formerer seg raskt og forårsaker store problemer for marine miljø og næringer. Arten vokser blant annet på skrog, fortøyninger, brygger og annet som finnes i sjøen. Vestland fylke har gjennom de siste årene registrert en økning i observasjoner av havnespy. Havnespy er bl.a. påvist ved kaier i ytre deler av Sogn (Florø, Måløy, Sløvåg). Arten spres via skipsfart, særlig inne i de største havnene som har besøk av utenlandske skip. Arten kan også spres til mindre havner via småbåter eller festet til tauverk, blåser og andre flyteobjekter i sjøen.

Statsforvalteren minner om aktsomhetsplikten i henhold til forskrift om fremmede organismer § 18. I den står det at den som iverksetter tiltak som kan medføre utilsiktet spredning av fremmede organismer i miljøet, skal opptre aktsomt for å hindre at aktiviteten medfører uheldige følger for det biologiske mangfold. Tiltakshaver skal ha kunnskap om risikoen aktiviteten innebærer, kunnskap til å treffe forebyggende tiltak og kunnskap til å raskt avdekke utilsiktet spredning av fremmede organismer. Mistanke om funn av havnespy må [meldes inn](#) og verifiseres av marinbiologisk kompetanse. Dersom havnespy blir bekreftet, [skal observasjonen rapporteres til Artsdatabanken](#), og det må iverksettes tiltak for å unngå videre spredning. Slike tiltak skal skje i samsvar med [veileder gitt av Sjøfartsdirektoratet](#).

Kontroll gjelder også tiltransporterte båter og utstyr. Dersom havnespy oppdages skal Statsforvalter kontaktes og orienteres om hvilke tiltak som blir iverksatt for å overholde aktsomhetsplikten

5 Miljøovervåking

5.1 Plan for kontroll og overvåking

Det skal utarbeides en kontroll- og overvåkingsplan for tiltaket. Planen må ha tilstrekkelig omfang til å avdekke spredning av forurensning fra tiltaket, medregnet kontroll med spredning av partikler og plast. Kontroll- og overvåkingsplanen skal avdekke eventuelle negative påvirkninger på naturmiljøet fra anleggsarbeidet.

Kontroll- og overvåkingsplanen skal sikre at vilkårene i tillatelsen oppfylles, og planen skal utarbeides i tråd med anbefalingene gitt i Miljødirektoratets veiledes M-350/2015¹¹. Måleutstyr, metoder, gjennomføring og analyser skal følge norsk standard.

¹¹ Håndtering av sedimenter. M-350/2015. Veileder fra Miljødirektoratet.

6 Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier. Slike kjemikalier kan for eksempel være hydraulikkvæsker og middel brukt for å hindre brann.

For kjemikalier som blir brukt på en slik måte at det kan føre til fare for forurensning, skal virksomheten dokumentere at den har gjort en vurdering av helse- og miljøegenskaper til kjemikaliene på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også vilkår 3.1 om internkontroll.

Virksomheten plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Virksomheten skal gjøre en kontinuerlig vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø valgt av de kjemikaliene som blir brukt, og av om det finnes alternativ. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativ finnes, plikter virksomheten å bruke disse så langt dette kan gå føre seg uten urimelig kostnad eller ulempe¹².

Stoff alene, i stoffblandinger og/eller i produkt, skal ikke framstilles og selges, eller bli brukt uten at de oppfyller kravene i REACH-regelverket¹³ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

¹² Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrolllova) av 11.06.1979, nr. 79, om substitusjonsplikt § 3a.

¹³ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskrifta) av 30. mai 2008, nr. 516.

7 Avfall

7.1 Generelle krav

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i samsvar med forurensningsloven, herunder avfallsforskriften.

7.2 Håndtering av farlig avfall

Virksomheten skal håndtere farlig avfall i tråd med avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall. Farlig avfall som blir lagret i påvente av levering/henting skal lagres på en slik måte at det ikke fører til avrenning til grunn, overflatevann eller avløpsnett.

Lagret farlig avfall skal være merket og skal ikke blandes sammen med annet avfall. Lagring skal foregå i tett container eller under tak på fast dekke. Lageret skal være sikret mot uvedkommende. Farlig avfall skal leveres videre til godkjent mottak eller behandlingsanlegg minst en gang per år. Farlig avfall skal deklarerer på www.avfallsdeklarering.no.

7.3 Plast

Skal det gjøres tiltak for å avgrense tilførsel av plast til naturen. Det skal gjennomføres opprydding av plast og annet avfall underveis og i etterkant av tiltaket ved tiltaksområdet og nærliggende områder. Rutiner for dette skal foreligge skriftlig. Oppsamling av eventuelt avfall i sjøen skal loggføres. Rutiner for overvåking og oppsamling av avfall i sjøen skal inngå i overvåkingsplanen. Oppsamlet avfall skal leveres til lovlig avfallsmottak.

Miljødirektoratets sitt faktaark M-1985 – 2018¹⁴ kan brukes som veileder.

7.4 Håndtering av slam fra renseanlegg

Slam fra renseanlegg, sandfang og lignende skal analyseres og leveres til godkjent mottak.

Hvis analysene viser at slammet ikke overskrider normverdiene i kapittel 2 i forurensningsforskriften, kan slammet benyttes i vegtekniske anlegg innenfor prosjektområdet definert av reguleringsplanene uten særskilt søknad, så lenge dette ikke gir avrenning til vassdrag som medfører at grenseverdiene i tillatelsen overskrides.

8 Sprengstoff, sprengtråder og armering

Tiltakshaver skal til enhver tid benytte mest miljøvennlige metode for sprengning for å redusere forurensning av plast og nitrogenforbindelser som følge av sprengningen. Hvis annet alternativ enn plast blir tilgjengelig skal dette vurderes.

¹⁴ Problemer med plast i sjø ved utfylling av sprengstein i sjø. Miljødirektoratet M-1085/2018.

Det er ikke tillatt med utslipp til vann som inneholder plastarmering fra betong. Det skal ikke benyttes plastfiber i sprøytebetong.

9 Rapportering til Statsforvalteren

9.1 Rapportering før oppstart

Det skal sendes inn plan for kontroll og overvåking, jf. vilkår 5.1 før oppstart av arbeidet.

9.2 Sluttrapport

Det skal sendes inn sluttrapport fra arbeid innen 10 uker etter at anleggsarbeidet er avsluttet. Rapporten skal oppsummere anleggsarbeidene, og skal inneholde:

- Beskrivelse av gjennomføring av tiltakene.
- Oversikt over uønskede hendelser, merknader og en beskrivelse av eventuelle avbøtende tiltak som er gjennomført for å hindre uheldig påvirkning på omgivelsene.
- Dokumentasjon om levering av eventuelt avfall.

10 Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for forurensningsstyresmaktene eller andre som har styresmakt, fører tilsyn med anlegget til enhver tid.